

LÖGREGLUSTJÓRINN Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU

Alþingi
Stjórnskipunar- og eftirlitsnefnd
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

Reykjavík, 3. nóvember 2015

Tilvísun: 201510-1276 / 06.00

Efni: Umsögn lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu um frumvarp til laga um þjóðfána Íslendinga og ríkisskjaldarmerkið (notkun fánans við markaðssetningu á vöru og þjónustu), 156. mál.

Það eru einkum tvö atriði sem lögregla hefur skoðun á; annars vegar að rýmka skuli heimildir til notkunar á íslenska þjóðfánanum og hins vegar að Neytendastofu verði falið eftirlit með allri notkun hans í stað þess að notkunin sé leyfisskyld eins og verið hefur skv. núgildandi lögum.

Það hafa af og til komið upp tilvik þar sem nota átti þjóðfánann með þeim hætti að ekki samrýmist lögum. Lögregla hefur þá gripið inn í og leiðbeint og komið í veg fyrir brot og upprætt ólöglegt ástand. Iðulega var um að kenna skorti á skilningi eða þekkingu á lögum og reglum. Það er því til bóta að skerpa þær reglur sem gilda um notkun fánans og ekki síður að hafa skýr úrræði og viðbrögð ef út af er brugðið.

Hið sama hefur gerst varðandi ríkisskjaldarmerkið; af og til er reynt að nota það þannig að samrýmist ekki lögum. Skjaldarmerkið hefur sést á alls kyns varningi og fatnaði þrátt fyrir skýrt ákvæði laga um að einungis stjórnvöldum sé heimil notkun þess. Til eru dæmi þess að lögregla hafi leitað álits annarra stjórnvalda án þess að fá viðhlítandi svör við því um hvort tiltekin notkun skjaldarmerkis teldist heimil eða ekki. Menn hafa jafnvel talið sig hafa leyfi stjórnvalda til notkunar á skjaldarmerkinu þó lög geymi ekki ákvæði sem heimila slíka leyfisveitingu.

Lögregla leggur því til að Neytendastofu verði jafnframt falið að fylgjast með notkun skjaldarmerkisins á sama hátt og þjóðfánans. Það eftirlit þarf að vera skilvirkt á sama hátt og eftirlit með notkun þjóðfánans þannig að einungis

þeir sem með réttu hafa heimild til að nota skjaldarmerkið geri það. Lögregla skorast ekki undan því að fylgjast með áfram og taka til rannsóknar þau tilvik sem þarfnast frekari rannsóknar.

Í nágildandi 8. grein laganna er fjallað um ágreining og úrskurðarvald ráðuneytis en að rannsókn fari að hætti sakamálalaganna. Rétt er að endurskoða þetta ákvæði samhliða því að eftirlitið og e.a. úrskurðarvaldið færist til Neytendastofu

Reynsla lögreglu er sú að oftar en ekki er um að ræða fáfræði eða vanþekkingu á gildandi reglum og með leiðbeiningum og tiltali hefur tekist að afstýra brotum á fánalögum án þess að stofnað hafi verið til sakamáls.

Sjálfsgagt er að tryggja Neytendastofu heimildir og úrræði til að stöðva ólögsmæta notkun fána og skjaldarmerkis en einugis vísa málum til lögreglu ef önnur úrræði duga ekki eða menn hlíta ekki úrskurðum ráðuneytis og eða Neytendastofu.

Hörður Jóhannesson,
aðstoðarlögreglustjóri